

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנטש
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לטובת נשמת
הרה"ק רבי שרגא יאיר בהרה"ק ר' נתן דוד רבינוב'ץ . זצ"ל
הרה"ק רבי זאב וואלף גאלדברג'ר זצ"ל
הגה"צ רבי יעקב מאיר בהג"ר נתן שלמה בצלאל בידרמן זצ"ל
הרה"ק רבי יצחק אייזיק בהרה"ק ר' יוסף מאיר ווייס זצ"ל
לרפואת פרידה בן צבי בת יהודית

משנה ג'

פְּרוּזְבוּל אֵינוּ מְשַׁמֵּט פרוזבול היא מילה יוונית שמשמעה היא תעודת תביעה לבית דין לגביית החוב (כמו שיתבאר במשנה הבאה) ובאה המשנה ללמד שאם נכתב פרוזבול על המלווה, אין החוב משמט. **זֶה אֶחָד מִן הַדְּבָרִים שֶׁהִתְקִין הַלֵּל הַזֶּקֶן** כנשיא הסנהדרין בימי מלכות הורדוס, כמאה שנה לפני חורבן בית שני, ועשה זאת **כְּשֶׁרָאָה שֶׁנִּמְנְעוּ הָעַם מִלְּהִלוֹת זֶה אֶת זֶה** מחשש שמא לא יפרע הלווה את החוב עד שנת השמיטה, ונמצא המלווה מפסיד את כספו, **וְעוֹבְרִין עַל מֵה שֶׁפְּתוּב בְּתוֹרָה** (דברים טו, ט) **"הִשְׁמַר לָךְ פֶּן יִהְיֶה דָבָר עִם לְבַבְךָ בְּלִיעַל"** **וְגוֹמֵר** 'לאמר קרבה שנת השבע שנת השמיטה ורעה עיניך באחיך האביון ולא תתן לו' - **הִתְקִין הַלֵּל לְפְרוּזְבוּל** שמלוה הכותב פרוזבול, אין השביעית משמטת את חובו. בבבלי מסכת גיטין (לז, ע"א) פירשו: פרוזבול - פרוס בולי ובוטי (כלומר שפרוזבול הוא קיצור למילה פרוזבוליבוטי) - תקנה לעשירים ולעניים (פרוז - תקנה. בולי - עשירים. בוטי - עניים), היינו תקנה לעשירים שלא יהא ממונם נפקע, ותקנה לעניים שיהיו מוצאים מי שילווה להם.

משנה ד'

זֶהוּ גוּפוֹ שֶׁל פְּרוּזְבוּל עיקרו של פרוזבול הוא הנוסח הזה: **"מוֹסֵר אֲנִי לְכֶם אִישׁ פְּלוּנִי וּפְלוּנִי הַדֵּינִים שֶׁבְּמִקּוֹם פְּלוּנִי, שֶׁכָּל חוֹב שֵׁישׁ לִי, שֶׁאֶגְבְּנוּ כָּל זְמַן שְׂאֲרָצָה"** ויש גורסים: 'מוסר אני לכם... כל חוב שיש לי שאגבנו כל זמן שארצה' כלומר שהמלווה מוסר לבית דין את הזכות לגבות כל חובותיו, ולכן דינו כמוסר שטרותיו לבית דין (כמו שלמדנו במשנה ב), שאינם משמטים, הואיל והחובות נחשבים כבר כגבויים, ואין בהם משום 'לא יגושי', **וְהַדֵּינִים חוֹתְמִין לְמִטָּה אוֹ הָעֵדִים** הדיינים או העדים חותמים מתחת לנוסח הפרוזבול. ובירושלמי נכתב שאפילו אם הדיינים נמצאים במקום אחר, יכול המלווה לכתוב בפני עדים שמוסר חובותיו לדיינים שבמקום פלוני, שכן משמע מגופו של פרוזבול 'פלוני ופלוני הדיינים שבמקום פלוני'.

רבינו עובדיה מברטנורא

פרוזבול - פרוז 'תקנה', בול 'עשירים'. דכתיב (ויקרא כו) ושברתי את גאון עוזכם, ואמר רב יוסף אלו בולאות שביהודה. תקנה לעשירים שלא יעברו על "השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל", ותקנה לעניים שימצאו מי שילווה להם. והשמטת כספים בזמן הזה דרבנן, דכתיב (דברים טו) "זה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו", בשתי שמיטות הכתוב מדבר, אחת שמיטת קרקעות ואחת שמיטת כספים: בזמן שאתה משמט קרקע אתה משמט כספים, ובזמן שאי אתה משמט קרקע אי אתה משמט כספים, ורבנן הוא דתקינן שמיטת כספים בזמן הזה, ומשום הכי היה כוח ביד הלל לתקן פרוזבול להפקיע דין השמיטה, הואיל ואין שמיטת כספים בזמן הזה אלא מדברי סופרים.

רבינו עובדיה מברטנורא

זהו גופו של פרוזבול - עיקרו ושרשו. והדיינים חותמים למטה או העדים - להכי קרני הדיינים או העדים, ללמדך שיכול העד להיות דייקן או הדיין ער, דברבנן עד נעשה דייקן, ופרוזבול דרבנן הוא.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחץ](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)

by Getty